

PESEM PRI PEČI

JAROSLAV SEIFERT:

*Še s prstom, ki potrka,
jaz tega ne bi znal,
da bi z otroških lic
kot s knjig za slepe bral,
a brati v sencih te,
ki sklanjam se nad njo
in jo poznam — kako?*

*Kot v abecedniku
otrok se še zgubi,
kot v sanjski knjigi žena,
od svojih sanj zmedena,
prebrati ne umem
te tajne abecede,
a kaj pomeni, vem.*

*Te znake, ki jih božam,
sva jaz in čas pisala;
nič več ne bom jih zbrisal.
Ko sem jih vate pisal,
si zmerom le molčala.
Storila si, da bol
ljubezen je postala.*

PARIZU

VLADIMIR HOLAN — MILE KLOPČIČ

*I. Kako bi pozabil lanski Pariz,
rue de Tournon,
in starko, ki trdo uboštvo
se sklanja nad njo.*

*Stala je tam, fantom izklesani,
če sploh lahko oblikuješ obup —
in blag, ugasel je žarek drhtel
v zarezah njenih gub.*

*»Sveži so, svežil« je govorila ljudem,
ki so se v gneči ogreli.
In v roki, ki je trepetala v rokavu,
so ji škrjančki viseli.*

*Kako bi pozabil, kako bi iz misli pregnal,
kar biló je nekoč pojoči nebesni obok?
Gledal sem ptičje trebuščke, živote
španskih otrok.*

*II. Dovolj, Pariz! Niti koraka več v tvoje omamne nasade,
kjer čakal sem kdaj ter pričakal noči sem in boli.
Tudi vi tam doli, nikdar se ne vidimo več,
pojoči vrtovi Boboli!*

*Dovolj govorjenja o bratstvu, ki ni preneslo teže,
pravične ko dih in vroče ko dih...
Noč, ki prihajaš, knjigo za sabo zapri
in pusti me, da bom samotni in tih.*

*Dovolj, podli svet, mahalo borz in zlata!
In dasi te Kadmos ni mislil v svojih načrtih znanih,
vendar si iz zmajskih zobov, in sveta je besnost
potomcem Vsejanih.*

ČEŠKI OKTOBER

KAREL NOVÝ — O. BERKOPEC

Oblaki se penijo s tiste strani neba, kjer je Vltava, ki teče od Kamýka doli k Svatojanskim strugam po zapuščenih krajih, po nerodovitni peščini in med kulisami skalovja; beli oblaki, jadra neizmernih ladij. Koliko sanj in upov so mi te ladje peljale nekoč pred leti! Ne, danes me ne zanimajo, ne vidim niti beline niti zelenine sončnega oktobrskega dneva, čutim samo ničnost svojih korakov na trdi zemlji, ničnost poti.

Kakor sanja, kakor kruta sanja se ti zdi tvoje življenje. Kako si se tu znašel? Kod si hodil, preden si prišel sem?

Si ti, ki se je sedaj ustavil nad globeljo potoka? Ali je tvoj obraz, ki se zrcali v nemirnem ogledalu gladine?

Kakor da bi gledal tujega človeka, senco neznanca, trepetanje prividov. In vendar — to si ti!

Počasi in nerad se tega zavedaš in nerad se budiš v sedanjost.

Porjavelo listje jelševja, leskovja in brez pada v potok in na tolmun, tvori verižice in bizarne risbe.

Da, oktober 1938 je in zatekel si se k rodnim hostam, da bi se izognil grenkim pogledom znancev in rojakov. Toda gozdovi so te odganjali nazaj k človeškim bivališčem. Kje umiriš razburkane čute? S čim izbiješ gnev in bolečino radi nepravčnosti, ki je pokrila srce Evrope, tvojo domovino, tvoje ljudstvo. Samota med tihimi njivami in v gozdovih, ki